

BENİN

HUBUBAT BAKLIYAT VE YAĞLI TOHUMLAR SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: **1 Haziran 2026**

Raporu Hazırlayan: **Kotonu Ticaret Müşavirliği**

Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri

1. Ülke Pazarında Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü

-Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri,	-170490
-Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış),	-190219
-Kakao ve çikolata içeren diğer gıda müstahzarları,	-180690
-Bulgur,	-190430
-Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar HARİÇ),	-151219
-Buğday unu veya mahlut unu	-110100

1.1 İlgili Sektörde Üretim

GTİP Kodu	Ürün	Yerel Üretim
1101.00	Buğday unu veya mahlut unu	Başlıca 2 firmanın toplam üretim kapasitesi yıllık yaklaşık 160 bin tondur. (Buğday yurtdışından ithal edilmektedir)
1512.19	Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar HARİÇ),	Yok
1704.90	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri,	Yok
1806.90	Kakao ve çikolata içeren diğer gıda müstahzarları,	Yok
1902.19	Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış),	Üretim mevcuttur. Zincir marketler ve yerel pazarlara ürün tedarik etmektedir. Tesisinde 270'den fazla işçi çalışmakta ve 5 adet buhar kazanı bulunmaktadır.
1904.30	Bulgur	Yok

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Benin'de buğday unu fiyatları, 2022 yılında çıkarılan Hükümet kararıyla tavan fiyat politikasına tabidir. 50 kg'lık torba başına 28.500 FCFA (570 FCFA/kg) tavan fiyat bulunmaktadır. Aynı Kararla, yerel üretilen buğday unu için %18 KDV yükümlüğü kaldırılmıştır.¹ Buğday unu tüketici fiyatı bölgelere göre değişmekle birlikte, 1 kg unun satış fiyatı ortalama 500 FCFA civarındadır.²

¹ <https://sgg.gouv.bj/cm/2022-10-26/>

² <https://instad.bj/publications/publications-hebdomadaires>

Üretici fiyatları:

Buğday unu: 20.300 FCFA (30,94 EUR; ~35,91 USD) / Çuval (50 kg)
(minimum satış hacmi: 50 çuval)

Makarna (spagetti): 7.300 FCFA (11,13 EUR; ~ 12,96 USD) / Koli
(minimum satış hacmi: 3.500 karton)

1.3 Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler (Un ve Makarna)

Benin’de un ve makarna sektörü, büyük ölçüde ithal buğdayın işlenmesine dayanmaktadır. Benin’de ayrıca, buğday ithalatına bağımlılığı azaltmak amacıyla yerel tahıllardan (mısır, pirinç, manyok) un üreten KOBİ’ler de bulunmaktadır.

Üretici Firmalar:

- Grands Moulins du Bénin (GMB): Ülkedeki fırıncılık, pastacılık ve gıda endüstrisinin ana buğday unu tedarikçisidir. Chagoury Group bünyesinde kurulan şirket, son yıllarda yapılan yeni yatırımlarla üretim kapasitesini artırmıştır. <https://gmbenin.com/>
- Les Moulins d'Or Afrique SARL (MOA): Şirket, sahip olduğu un değirmeniyle, fırıncılık sektörü için buğday unu üretmektedir. GMB’nin rakibi olan bu firmanın günlük 250 metrik ton buğday işleme kapasitesi bulunmaktadır. <https://moa-benin.com/en/accueil-english/>
- Alpha Bénin (Matanti Pasta): "Matanti" markası altında durum buğdayı irmiğinden üretilen makarna ve kuskus ürünleriyle hem yerel pazarda hem de çevre Batı Afrika ülkelerinde (CEDEAO/ECOWAS) varlık göstermektedir. <https://matanti.com/en/home/>

Üretici Birlikleri ve Dernekler:

- FUPRO-BENIN (Fédération des Unions de Producteurs du Bénin) (Benin Üretici Birlikleri Federasyonu): Ülkedeki un ve gıda üretimine hammadde sağlayan çiftçilerin çatı örgütüdür. Bünyesinde un üretimini doğrudan ilgilendiren alt birlikler barındırır. <https://fuprobenin.org/#>
- CIPB (Conseil des Investisseurs Privés au Bénin) (Benin Özel Yatırımcılar Konseyi): Üyelerinin hükümet nezdinde ticari haklarını, gümrük muafiyetlerini ve endüstriyel politikalarını savunan en etkili lobi ve iş dünyası örgütüdür. Hem GMB hem de Alpha Bénin bu konseyin resmi üyeleridir. <https://cipb.bj/>
- ANCB (Association Nationale des Boulangers et Pâtisseries du Bénin) (Benin Ulusal Fırıncılar ve Pastacılar Derneği): Ülkedeki un tüketiminin en büyük paydaşı olan fırıncıları bir araya getiren meslek örgütüdür. Sektörel duyuruları ve fırıncılık un standartlarını ana partnerleri olan GMB üzerinden yürütürler.

1.4 Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Un (Buğday Unu ve Alternatif Unlar)

Toptan satış: Benin'de unun ana tüketicileri, fırınlar, beignet (yerel hamur kızartması) üreticileri ve pastanelerdir. Toptan satışlarda yerli üreticiler ile ithal un distribütörleri hakimdir. Standart olarak 50 kg'lık PP çuvallar kullanılmaktadır. Dantokpa ve Parakou Pazarları toptan satışların merkezidir. Pazarda ekmeklik, beignet/kızartmalık ve pastacılık için olmak üzere 3 temel un türü bulunmaktadır. Toptan satışlarda, genellikle minimum 5, 10 veya 30 tonluk kontratlar yapılır.

Perakende satış: Süpermarketlerde genellikle ithal veya yerli 1 kg'lık markalı kağıt ambalajlı unlar yer alır. Halk pazarlarında ise un, 1 kg, 2 kg ve 5 kg'lık şeffaf poşetlere bölünerek satılır.

Makarna ve Kuskus

Makarna, Benin'de pirinçten sonra en çok tüketilen karbonhidrat kaynağıdır.

Toptan Satış: Toptan satışlar koli bazında yapılır. Makarnalar genellikle 250g veya 500g'lık tüketici paketlerinden 24 veya 48 adet barındıran büyük karton koliler halinde satılır. Toptan satışların önemli bir bölümü Nijerya ve Nijer gibi çevre ülkelere reeksport edilir. Nijerya pazarı Benin'deki makarna ithalatı için en büyük kaldıracı oluşturmaktadır.

Perakende Satış: Süpermarketlerde ise 500g ve 1kg'lık spagettiler ile lazanya gibi niş makarna çeşitleri perakende alıcıya sunulur. Yerli üretim Matanti ile Türkiye ve Tunus'tan gelen ithal markalar pazarda en çok bulunan ürünlerdir.

Ayçiçeği Tohumu ve Aspir Yağları (Rafine/İşlenmiş)

Benin, palmye yağı ve pamuk yağı üreticisidir. Ancak ayçiçek yağı üretilmez, tamamen ithal edilir.

Toptan Satış: Cotonou Limanı çevresindeki ithalatçılar, bölgesel pazarlardaki ana yağ toptancılarına konteyner bazlı satış yaparlar. Toptan ayçiçek yağı ticareti genellikle 1 litrelik, 3 litrelik ve 5 litrelik pet şişeler içeren koliler halinde ya da restoran/oteller için 18-20 litrelik teneke/plastik bidonlar şeklinde yapılır.

Perakende Satış: Süpermarketlerde 1, 3 ve 5 litrelik markalı şişeler halinde satılır. Halk pazarlarında ise 1 litrelik şişeler halinde ya da bazen açık olarak daha küçük ölçeklerde perakende olarak sunulur.

Kakao ve Çikolata İçeren Diğer Gıda Müstahzarları

Benin, çok küçük ölçekli bir kakao üreticisidir. Ancak çikolata işleme sanayisi gelişmemiştir.

Tropikal iklim nedeniyle saf okolata barlarının lojistiği, depolanması ve perakende satışı zordur. Bu yüzden, erimeye karşı daha dayanıklı olan okolatalı gofretler, bisküviler ve sürülebilir kremlerin satışı yapılmaktadır. Ayrıca kahvaltılarda tüketilen okolatalı toz içecekler de pazarda yer almaktadır.

Toptan Satış: okolatalı gofretler ve barlar 12'li veya 24'lü kutular içeren ana koliler halinde toptan satılır. Sürülebilir okolatalar ise cam/plastik kavanoz kolileri halinde dağıtılır. Dağıtım ağında soğuk zincir lojistiği kısıtlıdır.

Perakende Satış: okolata barları ve sürülebilir okolata kavanozları modern süpermarketlerde satılır. Sokak pazarında ve bakkallarda ise sıcaklığa dayanıklı okolatalı kaplamalı gofretler ve tek kullanımlık (sachet) toz okolatalar bulunur.

Bulgur

Benin mutfağı mısır, pirin ve manyok ağırlıklıdır. Bulgur niş bir pazara hitap eder. Tüketici kitlesi çoğunlukla ülkede yaşayan yabancılardır.

Toptan Satış: Bulgur toptancılığı, genellikle Lübnan veya Akdeniz menşeiili gıdaları getiren özel ithalatçı distribütörler tarafından yapılır. Bulgur 500g veya 1kg'lık paketlerden oluşan koliler halinde toptancılara veya doğrudan büyük market zincirlerine dağıtılır.

Perakende Satış: Perakende satışı Cotonou ve Porto-Novo'daki süpermarket zincirlerinde gerçekleşir. Pirince kıyasla fiyatı yüksektir.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti (2025)

2.1 Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin\$)	Miktar (ton)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
	Dünya	39.488	85.212	100,0
1	Türkiye	32.220	73.048	81,6
2	Fas	2.103	4.351	5,3
3	Hindistan	1.196	1.815	3,0
4	Togo	1.087	2.300	2,8
5	Tunus	700	1.262	1,8
6	Fransa	626	334	1,6
7	Mısır	322	733	0,8
8	Ukrayna	292	175	0,7
9	Çin	170	371	0,4
10	Endonezya	169	151	0,4

2.2 Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İhracat Değeri (bin\$)	Miktar (ton)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
	Dünya	115	-	100,0
1	Burkina Faso	110	-	95,6
2	Çin	3	-	2,6

2.3 Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
	TOPLAM - Tüm ürünler	3.865.435	90.755	2,3
	Sektör ürünleri	39.488	32.220	81,6
190219	Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış)	25.755	21.893	85,0
110100	Buğday unu veya mahlut unu	9.873	9.613	97,4
170490	Kakao içermeyen şekerli mamuller	1.968	92	4,7
151219	Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar HARİÇ)	1.029	608	59,1
180690	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	859	14	1,6
190430	Bulgur	4	0	0

2.4 Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
	TOPLAM - Tüm ürünler	827.145	3.296	0,3

	Sektör Ürünleri	115	0	-
110100	Buğday unu veya mahlut unu	1	0	-
151219	Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar HARİÇ)	0	0	-
170490	Kakao içermeyen şekerli mamuller	0	0	-
180690	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	3	0	-
190219	Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış)	111	0	-
190430	Bulgur	0	0	-

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
		TOPLAM - Tüm ürünler	149.702	168.243	104.322	81.570	103.244
		Sektör Ürünleri	88.888	84.488	61.845	39.377	64.349
1	190219	Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış)	54.782	56.300	42.727	24.963	52.713
2	110100	Buğday unu veya mahlut unu	31.474	25.095	17.240	13.528	9.506
3	151219	Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar HARİÇ)	1.109	896	887	226	1.102
4	170490	Kakao içermeyen şekerli mamuller	942	1.409	901	599	726
5	180690	Çikolata ve kakao içeren	580	786	90	61	302

		diğer gıda müstahzarları					
6	190430	Bulgur	1	2	0	0	0

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar ton)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
		TOPLAM - Tüm ürünler	396.941	385.984	147.150	187.794	186.836
		Sektör Ürünleri	197.832	141.347	125.604	94.313	131.259
1	190219	Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış)	113.872	91.394	78.149	50.727	101.478
2	110100	Buğday unu veya mahlut unu	82.351	48.431	46.354	43.111	28.678
3	151219	Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar HARİÇ)	768	516	665	178	713
4	170490	Kakao içermeyen şekerli mamuller	538	674	404	270	277
5	180690	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	301	329	32	27	113
6	190430	Bulgur	2	3			

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Lojistik ve ticari açıdan önemli şehirler şunlardır:

Cotonou

Benin'deki ticari faaliyetlerin, distribütörlerin ve büyük toptancıların kümelendiği şehirdir.

- Cotonou Limanı (PAC): Ürünlerin ülkeye giriş yaptığı tek limandır. PAC, Benin pazarı, Burkina Faso, Nijer ve Nijerya'nın ithalat ve ihracatı giriş için de kullanılmaktadır.

- Akpakpa Bölgesi: Şehrin sanayi ve lojistik merkezidir. Büyük depolar, gıda ithalatçıları ve un/yağ gibi ürünlerin büyük ölçekli dağıtımçıları bu bölgede yer almaktadır.
- Dantokpa Pazarı: Batı Afrika'da önde gelen açık hava pazarlarından biridir. İthal edilen gıda ürünlerinin nihai tüketiciye yayıldığı bölgedir. Burada perakendecilerin yanı sıra aktif toptancılar da bulunur.

Porto-Novo

Ticari başkent Cotonou'nun yakınlarında bulunan anayasal başkenttir. Hem kendi yerel tüketimi hem de Nijerya sınırına (Sèmè-Kpodji) olan yakınlığıyla öne çıkmaktadır.

Porta Novo, Benin üzerinden Nijerya'ya sevkedilecek ürünlerin depolandığı bir bölgedir.

Parakou

Benin'in iç bölümünde bulunan, ticari açıdan merkezi bir şehirdir. Ülkeyi güneyden kuzeye kesen lojistik koridorun (Cotonou-Gaya koridoru) ortasında yer alır.

Benin'in kuzey eyaletlerine ve Nijer ile Burkina Faso'ya yönelik sevkiyatlarda transit ve iç dağıtım amaçlı kullanılan bir şehirdir. Son yıllarda Benin'in Burkina Faso, Nijer gibi komşularıyla yaşadığı siyasi gerginlikler sınır ticaretini sekteye uğratmaktadır.

Malanville

Benin'in en kuzey ucunda, Nijer sınırında yer alan bir kasabadır. Doğrudan bir tüketim merkezi olmaktan ziyade, Benin üzerinden Nijer'e yapılacak transit ticaret için tek gümrük ve ticaret kapısıdır. Son yıllarda etkinliği azalmıştır. Buradaki ürün geçişleri, Benin ile Nijer arasındaki ticari işbirliğinin canlandırılmasına bağlıdır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Sektöre özel etkin bir oda bulunmamaktadır.

Resmi çatı kuruluşu: CCI Bénin (Chambre de Commerce et d'Industrie du Bénin - Ticaret ve Sanayi Odası): <https://www.cci.bj/>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Kapsamlı çevrimiçi firma rehberleri mevcuttur. Bu platformlara anahtar kelimeler ile yapılacak internet araması ile ulaşılabilmektedir.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Benin, ithalat süreçlerini hızlandırmak için Guichet Unique du Commerce Extérieur (GUCE) adlı tek pencere dijital sistemini kullanmaktadır. Tüm belgeler bu sisteme yüklenir.

Genel Zorunlu Belgeler (Tüm Ürünler İçin)

- ECTN / BESC (Elektronik Yük Takip Belgesi): Cotonou Limanı varışlı tüm deniz yolu yüklemeleri için gemi kalkmadan önce acente veya Cotonou Liman idaresi tarafından verilmesi zorunlu olan yük takip numarasıdır.
- Ticari Fatura ve Çeki Listesi.
- Konşimento.

Zorunlu Sağlık ve Teknik Belgeler

- Benin Gıda Güvenliği Resmi Kurumu (ABSSA - Agence Béninoise de Sécurité Sanitaire des Aliments) onayı: Sağlık Sertifikası ve Analiz Raporu (ayçiçek yağı ve un için).
  - T.C. Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından düzenlenir.
- Fitosaniter Sertifika (Bulgur, Un ve Makarna için)
- Ambalaj ve Etiketleme Uygunluğu (Şekerleme ve Çikolatalı Müstahzarlar): Son tüketim tarihi, parti numarası ve içeriğin Fransızca yazılması zorunludur.

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

- Un: Özellikle zenginleştirilmiş (fortifiée) buğday unu için sevk öncesi inceleme zorunluluğu bulunmaktadır. Yetkilendirilmiş gözetim şirketinin adı Türkiye’de şubeleri bulunan Cotecna’dır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Nitelikli bir uluslararası fuar bulunmamaktadır.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Ticaret heyeti planı şu aşamada mevcut değildir.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Sektöre özgü kamu ihale platformu bulunmamaktadır. Genel kamu ihale platformunun adresi şudur: <https://www.marches-publics.bj/>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Benin, kendi başına ikili serbest ticaret anlaşmaları imzalamak yerine, genellikle üyesi olduğu Batı Afrika blokları üzerinden anlaşmalara dahil olmaktadır. Benin’in veya üyesi olduğu grupların Türkiye ile STA veya TTA’sı bulunmamaktadır.

Benin AfCFTA (Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı), ECOWAS (Batı Afrika Ülkeleri Ekonomik Topluluğu) ve WAEMU / UEMOA (Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği) serbest ticaret anlaşmalarının bir tarafıdır.

Özellikle bulgur ve kakao içermeyen şekerlemeler gibi Benin için hassas olmayan ürünlerdeki vergi oranları AfCFTA kapsamında kademeli olarak aşağıya çekilmektedir. Ayçiçeği ve aspir yağları ile çikolata ve kakao içeren gıda müstahzarları hassas ürünler listesinde yer aldığından bu ürünlerde gümrük vergisi indirim süreci daha yavaş işlemektedir. Öte yandan, un ve makarna gibi Türkiye'nin Benin'e en fazla ihraç ettiği ürünler yerli sanayiye korumak amacıyla anlaşmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

Ancak UEMOA ve ECOWAS gibi daha derin bölgesel anlaşmalar kapsamında yerel katma değer ve gerekli menşe kurallarını karşılayan işletmeler Benin pazarına gümrük vergisiz giriş hakkına sahiptir. Öte yandan hammaddede dışa bağımlılık ve diğer ülkelerin ihracat yasakları gibi hususlar Benin'e un ve makarna ihracat edecek birçok ülkenin bu avantajı kullanmasında pratikte engeller oluşturmaktadır. Bu anlaşmaları Benin pazarında en aktif kullanan ülke un sektöründe lojistik ve maliyet avantajına sahip Togo'dur.

4.9 Sektörde Vergiler

Benin'de üçüncü ülkelerden yapılacak ithalatlarda UEMOA ve ECOWAS Ortak Dış Tarifesi (CET) kuralları geçerlidir. UEMOA tarife cetveline göre bahse konu ürünler Kategori 2 (Ara mal) veya Kategori 3 (Nihai Tüketim Malı) sınıfına girmekte olup, söz konusu ürünler için gümrük vergisi %10 veya %20'dir. Ayrıca ulusal ve bölgesel vergiler de bulunmaktadır.

CET Gümrük Vergi Oranları aşağıdaki tabloda belirtilmektedir:

Ürün Adı	GTİP Kodu	Temel Gümrük Vergisi Oranı
Buğday Unu	1101	10%
Makarna / Spagetti	1902	20%
Rafine Ayçiçek Yağı	1512	20%
Şekerleme ürünler	1704	20%
Çikolata ve Kakao Ürünleri	1806	20%
Bulgur	1904	20%

Yukarıdaki temel gümrük vergisine ek olarak tüm ürünlerden istisnasız tahsil edilen diğer ulusal ve bölgesel vergiler ise şunlardır:

- KDV (TVA): %18
- İstatistik Vergisi (Taxe Statistique - RS): %1

- Topluluk Dayanışma Vergisi (PCS - UEMOA Fonu): %1 (Kıta dışı ürünlerden bölgesel entegrasyon için kesilir).
- ECOWAS Dayanışma Fonu (PCC): %0.5
- Gümrük Damga Vergisi (Timbre Douanier): %0.5
- GDIZ / Altyapı Geliştirme Fonu (Varsa): Gümrükleme işlemlerinin rotasına göre %0.5 - %1 arası küçük liman hizmet fonları eklenir.

4.10 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Gümrük vergilerine ilaveten, caydırıcı olabilen tarife dışı engeller bulunmaktadır. Bunlar aşağıda belirtilmektedir:

- Benin Gıda Güvenliği Kurumu (ABSSA) onayı: İthal edilecek gıda markalarının bu kurumda analiz ve tescil edilmesi gerekmektedir.
- İthalatçı kartı ve izinleri: İthalat yapabilmek için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından bu belgenin alınması gerekmektedir.
- Benin Ulusal Standartlar Kurumu (ANM): Fransızca etiketleme zorunluluğu ve buğday unu ve bitkisel yağlar için vitamin A ve demir zenginleştirme zorunluluğu bulunmaktadır.
- Gözetim uygulaması: Un gözetim uygulaması zorunlu ürünler arasında bulunmaktadır.
- Referans fiyat uygulaması: Yerli sanayi koruması kapsamında olan makarna ithalatı sırasında ürünün gümrük kıymeti, daha yüksek olan referans fiyatlar üzerinden belirlenebilir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Yüksek vergilere ve tarife dışı engellere rağmen Türk ihracatçıları için bazı fırsat alanları bulunmaktadır. Türkiye'nin Benin'e en çok ihraç ettiği ürün gruplarının başında değirmencilik ürünleri, un, makarna ve tahıllı gıdalar gelmektedir.

Türk ihracatçıları için öne çıkan fırsat alanları şunlardır:

Un: Benin'deki un değirmenleri buğdayı dışarıdan ithal etmek zorundadır. Benin'de unun vitaminle zenginleştirilmesi zorunlu olduğundan, bunun için gerekli takviye ve vitamin, enzim gibi zenginleştirici yardımcı maddeler yeni bir pazar oluşturmaktadır.

Makarna: Benin'de en çok tüketilen ve fiyat hassasiyetinin en yüksek olduğu makarna türü standart uzun spagettidir. Çeşitli şekil ve kalitede makarna ürünlerinde rekabet seviyesi daha

düşüktür. Farklı makarna ürünlerinin hedef pazarı olabilecek restoran sektörü, oteller ve orta-üst gelir grubu genişlemektedir.

Bulgur: Batı Afrika bölgesinde pirinç ve kuskus tüketimi yüksektir. Bulgur, pirince kıyasla daha besleyici ve dayanıklı bir alternatif oluşturmaktadır. Benin’de, UEMOA veya ECOWAS bloklarında endüstriyel bulgur üretimi bulunmamaktadır.

Şekerleme ve çikolatalı ürünler: Benin, çocuk nüfusu yoğun ve kişi başına düşen bütçesi kısıtlı bir pazardır. Türk şekerleme sektörü bu bakımdan batılı ülkelere karşı fiyat-performans avantajına sahiptir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Bahse konu ürünlerde Türk ihracatçıların etkilenebileceği ticari, bürokratik ve jeopolitik riskler de bulunmaktadır. Başlıca riskler aşağıda belirtilmektedir:

Hükümet düzenlemeleri: Benin hükümeti, piyasayı düzenlemek, izlemek ve vergi gelirlerini artırmak gibi gerekçelerle yakın zamanda pirinç sektöründeki ithalatçılara yüksek teminatlar, asgari hacim ve finansal yeterlilik gibi zorunluluklar getirmiştir. Benzer bir durumun diğer gıda sektörlerinde de gerçekleşme riski mevcuttur. Bunun için nitelikli ithalatçılarla çalışmak önemlidir.

Nijerya'nın korumacı politikaları: Benin'de ithal edilen un, makarna, şekerleme gibi gıda ürünlerinin önemli bir kısmı Nijerya'ya gönderilmektedir. Nijerya, kendi yerli üreticilerini korumak için Benin’den yapılacak ithalatı olumsuz etkileyen önlemler alabilmektedir. Bu durum Benin’in ithalat talebini azaltabilir veya Türk firmalarının Benin’li ithalatçılardan vadeli alacaklarını riske atabilir.

Merkez Bankası denetimleri: Batı Afrika Devletleri Merkez Bankası (BCEAO), bölgedeki döviz çıkışını kontrol etmek için ithalata yönelik akreditif veya transferlerde, azami peşin ödeme limiti (%50), domisilasyon gibi kurallar ve sıkı denetimler uygulamaktadır. Bu durum ihracatçı firmaların alacaklarını riske atabilir. Yine bölgesel bankaların yerel para birimi olan CFA’yı Dolar veya Euro’ya çevirerek yurtdışına transfer etmesi zaman alabilir.

Liman yoğunluğu ve demoraj maliyetleri: Cotonou Limanı, hem Benin’in hem de denize kıyısı olmayan komşu ülkelerin (Nijer, Burkina Faso) ana giriş kapısıdır. Limandaki altyapı yetersizliği ve gümrük memurlarının yavaş çalışması nedeniyle gemilerin tahliyesi beklenenden uzun sürebilir ve ihracatçı için ek maliyetler oluşturabilir.